

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Західноукраїнського
національного університету
Микола ДИВАК

2025 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Чайковського Євгена Ярославовича на тему «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 07 - Управління та адміністрування за спеціальністю 072 - Фінанси, банківська справа та страхування

Витяг

із протоколу засідання фахового семінару кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
від 15 грудня 2025 року

Присутні: викладачі кафедри фінансів ім. С.І. Юрія та кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження Чайковського Євгена Ярославовича на тему «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 07 - Управління та адміністрування за спеціальністю 072 - Фінанси, банківська справа та страхування щодо його наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів.

Слухали:

Доповідь здобувача Чайковського Євгена Ярославовича про результати дисертаційного дослідження.

Доповідач обґрунтував актуальність обраної теми, визначив мету та завдання, охарактеризував об'єкт та предмет дослідження, виклав основні положення наукової новизни та практичного значення.

Під час презентації автор продемонстрував ланцюговий взаємозв'язок причин і наслідків фінансової стабільності банківської системи та її вплив на економічну безпеку держави. Було представлено авторське тлумачення понять «фінансова стабільність» та «фінансова стабільність банківської системи», показано роль центрального банку у забезпеченні стабільності банківського сектору. Автор обґрунтував взаємозумовленість макро- та мікроекономічних чинників впливу на фінансову стабільність, навів власне тлумачення поняття

«механізм управління фінансовою стійкістю банківської системи» та продемонстрував інтегровану модель цього механізму. Окремо висвітлено вплив банківського сектору на економічну безпеку України, основні чинники та загрози, а також інструменти державного управління для їх мінімізації.

Здобувач продемонстрував переваги та недоліки існуючих методів оцінювання фінансової стабільності банків. Було обґрунтовано комплексний підхід до оцінювання фінансової стабільності банків і банківської системи, що дозволяє поєднувати кількісні та якісні характеристики та формувати системне бачення фінансової стабільності. Застосування такого підходу забезпечує обґрунтованість управлінських рішень регулятора та стратегічного планування банків. Здобувач продемонстрував динаміку ключових показників для оцінки системного ризику банківського сектору за 2019–2024 роки, а також динаміку доходів, витрат, фінансових результатів, рентабельності активів (ROA) і рентабельності капіталу (ROE) банків України у 2010–2024 роках. Окремо висвітлено оцінку рівня концентрації банківського ринку, як важливого індикатора фінансової стійкості, зокрема частку найбільших банків у чистих активах сектору та показник концентрації банківського сектору ННІ у відповідні роки.

Під час презентації автор висвітлив проблеми функціонування банківської системи України, зазначивши, що її фінансова стабільність та рівень довіри з боку суб'єктів економіки залишаються вразливими через наявність структурних дисбалансів. Було продемонстровано вплив цифровізації на управління ризиками банківської системи: вона відкриває нові можливості для автоматизації кредитного аналізу, моніторингу депозитних потоків у реальному часі та вдосконалення систем раннього попередження ризиків, водночас створюючи нові виклики – підвищення кіберризиків, потребу модернізації IT-інфраструктури та забезпечення надійності дистанційних сервісів. Автор розробив інтегровану стратегію забезпечення фінансової стабільності банківської системи на регіональному рівні, яка поєднує ключові напрями та інструменти управління. Обґрунтовано, що активізація банківського кредитування, особливо у корпоративному секторі та пріоритетних галузях, є ключовим чинником підтримання стійкості сектору та економічної безпеки країни. Продемонстровано законодавчі заходи щодо удосконалення реалізації активів неплатоспроможних банків, що сприяють захисту прав вкладників, зниженню ризиків для держави та відновленню довіри до банківської системи. Наведено авторське тлумачення поняття «макропруденційна політика» та представлено модель макропруденційного оцінювання фінансової стабільності банківської системи з розрахунком індексів фінансової стабільності за 2019–2024 роки.

Після завершення доповіді Чайковському Є. Я. присутніми були поставлені такі запитання:

Д.е.н., проф. Кириленко О.П.: 1) Який зміст має ланцюговий взаємозв'язок причин і наслідків фінансової стабільності банківської системи та її вплив на економічну безпеку?

2) Чому макропруденційна політика Національного банку України

потребує тісної взаємодії з монетарною та фіскальною політиками, і який результат дає їхня скоординована реалізація?

Д.е.н., проф. Сидорович О.Ю.: 1) У дисертації зазначено, що цифровізація банківського сектору сприяє підвищенню ефективності монетарної політики та фінансової стабільності. Чи не створює при цьому додаткових ризиків для стабільності банків?

2) Які наслідки для банківського сектору спричинило зростання податку на прибуток та підвищення ставки до 50 % у 2023–2024 роках?

Д.е.н., проф. Стецько М. В.: 1) У роботі використано терміни «фінансова стабільність» і «фінансова стійкість». Дискусійним є питання, чи варто розглядати їх як тотожні чи різні поняття.

2) Чому в дисертації наголошується на визначальній ролі Національного банку України у забезпеченні фінансової стабільності банківського сектору?

К.е.н., доцент Сенів Б. Г.: 1) У дисертації підкреслено домінуючу роль Національного банку України у забезпеченні стійкості банківської системи. Чи не є при цьому недооціненою роль інших учасників фінансового сектору – уряду, Фонду гарантування вкладів, міжнародних організацій та банківського саморегулювання?

2) У дисертації акцентується на необхідності активізації кредитування реального сектору для підтримки фінансової стабільності банківської системи. Які заходи пропонує автор для мінімізації кредитних ризиків при цьому?

Д.е.н., доцент Малиняк Б.С.: Яким чином у дисертації враховано як позитивні, так і потенційно ризикові наслідки цифрових трансформацій для фінансової стабільності банківської системи?

Д.е.н., доцент Сидорчук А.А.: Яку роль, на думку автора, відіграють поведінкові чинники клієнтів банків у забезпеченні фінансової стабільності, особливо в умовах військових ризиків?

К.е.н., доцент Коваль С.Л.: 1) Які тенденції спостерігаються у структурі депозитів населення в Україні за 2019–2024 роки та який їхній вплив на фінансову стабільність банківського сектору?

2) Яким чином цифровізація та розвиток мобільного банкінгу впливають на стабільність депозитної бази банків?

К.е.н., доцент Русін В.М.: Які аргументи на користь включення нефінансових показників, зокрема рівня цифровізації, до системи оцінювання ефективності діяльності банківських установ?

На всі питання дисертант дав повні відповіді, що характеризує достатній рівень його підготовки.

Науковий керівник, д.е.н., проф. Дзюблюк О.В. виступив із висновком, в якому зазначено про актуальність теми дослідження, публікацію наукових статей та апробацію результатів дослідження.

Як показав аналіз змісту наукової розробки, тема дисертаційної роботи Чайковського Є.Я. «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави», є актуальною. Актуальність теми зумовлена ключовою роллю банківської системи у забезпеченні сталого економічного розвитку, підтриманні макрофінансової стабільності та зміцненні

економічної безпеки держави. У сучасних умовах глобальної нестабільності, воєнних викликів, трансформаційних змін у фінансовому секторі та цифровізації питання забезпечення фінансової стабільності банків набуває особливого значення. Від ефективності функціонування банківської системи залежить довіра до фінансових інститутів, стійкість національної валюти, рівень інвестиційної активності та відновлення економіки України.

Розроблена модель макропруденційного аналізу має важливе наукове й прикладне значення, оскільки забезпечує комплексне оцінювання фінансової стабільності банківського сектору на основі системи ключових індикаторів – достатності капіталу, ліквідності, рівня кредитного ризику, ефективності діяльності тощо. Виявлення взаємозв'язків між цими показниками підвищує точність аналізу та дозволяє своєчасно виявляти системні ризики. Практична цінність моделі полягає у можливості її застосування регуляторами та банками для моніторингу стійкості сектору, прогнозування потенційних загроз і вдосконалення механізмів управління фінансовою стабільністю.

Крім того, результати дослідження демонструють здатність Чайковського Є. Я. самостійно вирішувати складні наукові та прикладні завдання, володіння методологією наукового аналізу та компетентність у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що підтверджено активною апробацією результатів на міжнародних і всеукраїнських конференціях.

У висновку науковий керівник зазначив, що дисертація Чайковського Є. Я. є завершеною та самостійною роботою і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Після цього слово було надано **рецензентам** дисертаційної роботи:

Д.е.н., проф. Стецько М. В.: дослідження присвячене науковому обґрунтуванню та розробці теоретичних і прикладних основ забезпечення фінансової стабільності банківської системи України, визначенню її ролі у формуванні економічної безпеки держави та удосконаленню механізмів управління системними ризиками.

Актуальність теми дисертаційної роботи зумовлена низкою чинників: підвищеною волатильністю фінансових ринків і нестабільною макроекономічною ситуацією в Україні, ускладненою воєнними та геополітичними викликами; необхідністю підвищення ефективності макропруденційного регулювання та контролю за фінансовою стабільністю банківських установ; розвитком цифрових технологій і фінтех-рішень, що трансформують підходи до управління ризиками; а також тісним взаємозв'язком фінансової стабільності з економічною безпекою держави в умовах системних криз та зовнішніх шоків. Для обґрунтування доцільності комплексного підходу автор навів порівняльний аналіз переваг і недоліків ключових методів оцінювання фінансової стабільності банків.

Наукова новизна полягає в удосконаленні трактування понять «фінансова стабільність», «механізм управління фінансовою стійкістю банківських установ», «економічна безпека держави», а також у розробленні теоретико-методологічних засад Стратегії забезпечення фінансової стабільності банківської системи з урахуванням регіональної специфіки та умов воєнного

стану.

Дисертація має теоретико-прикладний характер, а її результати можуть бути використані у науково-дослідній діяльності для подальшого розвитку методів оцінювання та зміцнення фінансової стабільності банківської системи; у нормативно-правовій діяльності для удосконалення законодавчих та інших нормативних актів у сфері монетарної й макропруденційної політик та регулювання діяльності банківських установ; а також у практичній діяльності під час розроблення та реалізації стратегій забезпечення фінансової стабільності банківської системи на національному та регіональному рівнях.

Дисертація Чайковського Я.І. на тему «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави» може бути рекомендована для захисту у разовій спеціалізованій вченій раді та отримання ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності.

К.е.н., доцент Сенів Б. Г.: дисертація на тему «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави» є комплексним науковим дослідженням, спрямованим на розв'язання актуального науково-практичного завдання. Автор продемонстрував глибоке опрацювання проблематики та запропонував обґрунтовані напрями її вирішення.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у запропонованій класифікації зовнішніх і внутрішніх чинників фінансової стабільності банківської системи, яка охоплює як кількісні показники, так і якісні параметри, з виокремленням інноваційно-технологічної групи чинників. До неї включено вплив цифрових продуктів, фінтех-рішень, платформних сервісів і засобів кіберзахисту, що визначає сучасні підходи до підвищення конкурентоспроможності, клієнтоорієнтованості та стійкості банків до актуальних ризиків.

У ході дослідження автором обґрунтовано системний підхід до удосконалення механізму управління фінансовою стабільністю банківської системи. Розроблена модель є цілісною конструкцією, у межах якої принципи, функції, об'єкти, суб'єкти, методи та інструменти перебувають у взаємодії та забезпечують узгоджене, безперервне управління стабільністю навіть за умов динамічних трансформацій фінансового середовища.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає у подальшому розвитку наукових положень щодо сутності та змісту фінансової стабільності банківської системи як ключового чинника економічної безпеки держави. У роботі систематизовано підходи до трактування фінансової стабільності, удосконалено понятійно-категоріальний апарат, уточнено роль Національного банку України в реалізації монетарної та макропруденційної політики. Запропонована автором класифікація зовнішніх і внутрішніх чинників фінансової стабільності, зокрема виділення інноваційно-технологічних детермінант, розширює теоретико-методологічні основи дослідження стійкості банківського сектору та його взаємозв'язку з економічною безпекою держави.

Практичне значення дисертації визначається можливістю застосування розроблених моделей, методичних підходів і аналітичних інструментів у

діяльності органів державного регулювання та банківських установ. Автором запропоновано модель макропруденційного оцінювання фінансової стабільності банківської системи у вигляді функціональної залежності та інтегральний індекс фінансової стабільності (ІФС), побудований на основі багатовимірної аналізу. Обчислено ІФС за 2019–2024 роки та здійснено прогноз його значень на 2025–2030 роки за трьома сценаріями, що дає можливість використовувати результати як інструмент антикризового планування та стратегічного прогнозування.

У роботі систематизовано системні ризики та загрози банківської діяльності, побудовано інтегральний показник системного ризику банківського сектору, що може бути використано НБУ, банківськими установами та органами державної влади для удосконалення механізмів макропруденційного регулювання, управління ризиками та розробки стратегій забезпечення фінансової стабільності у воєнний та післявоєнний періоди.

Дисертація Чайковського Є.Я. на тему «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави», може бути рекомендована для захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

УХВАЛИЛИ:

1) Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Чайковського Євгена Ярославовича на тему «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави» як такої, що відповідає вимогам, які заявлені до дисертацій.

2) Пропонувати Вченій раді університету прийняти висновок фахового семінару та затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради із захисту дисертаційної роботи Чайковського Є.Я.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертаційного дослідження
Чайковського Євгена Ярославовича
на тему «Фінансова стабільність банківської системи України
як чинник економічної безпеки держави»**

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету

Вибір теми продиктований тим, що фінансова стабільність є необхідною умовою сталого економічного розвитку, оскільки банківська система забезпечує ефективний перерозподіл ресурсів, кредитування, інвестування та функціонування платіжної інфраструктури. Її дестабілізація може призвести до економічного спаду, масових банкрутств банків і підприємств, втрати заощаджень населення та зниження довіри до національної валюти.

Актуальність теми зумовлена потребою у зміцненні фінансової стабільності банківської системи України, яка відіграє особливу роль у

забезпеченні економічної безпеки держави, особливо в умовах війни, економічної нестабільності та глобальної фінансової турбулентності. Саме вона забезпечує довіру до національної валюти, стимулює інвестиційну активність, сприяє фінансуванню соціальних програм і підтримці державних фінансів.

Результати дослідження відображені у науково-дослідній роботі кафедри фінансів ім. С.І. Юрія та кафедри фінансових технологій ба банківського бізнесу Західноукраїнського національного університету: «Особливості трансформації банківського сектору в умовах цифровізації фінансових ринків і світової економіки» (державний реєстраційний номер 0122U000926), дисертантом досліджено вплив цифровізації на забезпечення фінансової стабільності банківської системи України, визначено основні ризики та виклики цифрового середовища, а також обґрунтовано напрями вдосконалення монетарної й макропруденційної політики для зміцнення стійкості банківського сектору в умовах цифровізації.; «Фінансова система у забезпеченні стійкого економічного зростання України» (державний реєстраційний номер 0121U109150), в межах якої автор дослідив вкладні операції домашніх господарств як чинник фінансової стабільності банківської системи в умовах глобальних викликів та розробив комплекс заходів, спрямованих на підвищення їх ефективності й зміцнення фінансової стійкості банківської системи України; «Пріоритети фіскальної політики України в умовах дивергенцій митно-податкових інститутів» (державний реєстраційний номер 0122U00765), в межах якої дисертантом обґрунтовано вплив підвищеного податкового навантаження на капітальну стійкість банків та розроблено комплекс рекомендацій щодо збереження фінансової стабільності банківської системи в умовах посилення фіскального тиску.

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження

Метою дисертаційної роботи є теоретичне обґрунтування засад фінансової стабільності банківської системи, аналіз сучасних підходів до її оцінювання, дослідження впливу системних ризиків і загроз на стан банківського сектору та економічну безпеку держави, а також розроблення прикладних рекомендацій щодо забезпечення фінансової стабільності вітчизняної банківської системи.

Реалізація мети дослідження зумовила постановку та розв'язання наступних наукових і практичних завдань:

- з'ясувати економічний зміст та сутність понять «фінансова стабільність» і «фінансова стабільність банківської системи»;
- розкрити ключові зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на фінансову стабільність вітчизняної банківської системи, схарактеризувати їхню пріоритетність і взаємозв'язки, а також розробити інтегровану модель механізму управління фінансовою стійкістю банківських установ у межах системної парадигми;
- проаналізувати основні чинники, через які банківський сектор впливає на економічну безпеку України, а також узагальнити основні заходи державного управління з метою підтримки стійкості банківської сфери;

- дослідити методичні засади та сучасні підходи до оцінки фінансової стабільності банківського сектора України;
- здійснити аналіз впливу системних ризиків і загроз вітчизняної банківської системи на фінансову стабільність та економічну безпеку держави, виокремити ключові загрози та обґрунтувати шляхи їх мінімізації;
- визначити поточний стан фінансової стабільності вітчизняної банківської системи та здійснити оцінку ефективності заходів і механізмів її забезпечення з метою зміцнення економічної безпеки країни;
- провести ідентифікацію основних проблем банківської системи, що формують ризики для її фінансової стабільності, та обґрунтувати комплекс практичних шляхів та інструментів їх подолання в умовах цифровізації економіки;
- обґрунтувати активізацію банківського кредитування як ключову передумову забезпечення фінансової стійкості та економічної безпеки держави;
- проаналізувати ефективність макропруденційної політики НБУ з позицій її впливу на фінансову стабільність банківської системи та економічну безпеку держави, а також розробити модель макропруденційної оцінки фінансової стабільності вітчизняної банківської системи з використанням інтегрованого індексу та методу сценарного прогнозування ризиків.

Об'єктом дослідження є банківська система України в контексті забезпечення її фінансової стабільності.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні і прикладні аспекти забезпечення фінансової стабільності банківської системи України як чинника економічної безпеки держави.

У ході дисертаційного дослідження застосовано комплекс методів наукового пізнання, зокрема теоретичне узагальнення та синтез – для розкриття сутності категорій «фінансова стабільність», «фінансова стабільність банківської системи», «економічна безпека держави» та «макропруденційна політика»; системний підхід та системний аналіз – для побудови цілісного механізму управління фінансовою стабільністю банківського сектора, комплексного оцінювання взаємозв'язку банківської системи та економічної безпеки, а також визначення основних заходів та інструментів державного управління; порівняльний та структурно-функціональний аналіз – для аналізу ролі банківського сектору, узагальнення зарубіжного та вітчизняного досвіду управління фінансовою стабільністю, а також зіставлення нормативних вимог НБУ з міжнародними стандартами і фактичними показниками діяльності вітчизняних банків; структурно-факторний аналіз – для класифікації чинників фінансової стабільності банків і структуризації механізму управління; структурно-логічний аналіз – для дослідження існуючих методик оцінки фінансової стабільності і їхнього значення у забезпеченні економічної безпеки; економіко-статистичні методи (групування, індексний та кореляційний аналіз) – для комплексної оцінки фінансової стабільності та ефективності діяльності банків; економіко-математичне моделювання – для розроблення інтегрального індексу

фінансової стабільності; моделювання та сценарне прогнозування – для макропруденційного оцінювання фінансової стабільності в умовах воєнного стану та економічної нестабільності; графічний метод – для впорядкування вихідних положень і візуалізації результатів; узагальнення – для інтеграції отриманих висновків і формування цілісних результатів роботи.

Інформаційну базу дисертаційної роботи становлять законодавчі і нормативно-правові документи, що регламентують діяльність банківських установ, офіційна статистика та методичні матеріали Національного банку України, а також дані Державної служби статистики України, Міжнародного валютного фонду; офіційні звіти банківських установ; наукові роботи українських і зарубіжних економістів, публікації у фахових виданнях, а також результати особистих наукових досліджень автора.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна

У результаті проведеного дослідження сформовано ряд наукових положень та висновків, а саме:

удосконалено:

- формулювання поняття «фінансова стабільність», яке пропонується визначати як стан, за якого фінансова система країни перебуває у динамічному та стійкому стані, що забезпечує ефективне виконання основних функцій (розподіл ресурсів, управління ризиками, платіжні операції), підтримує довіру до фінансових інститутів, обмежує надмірну волатильність ринків і формує запас міцності, достатній для протистояння внутрішнім та зовнішнім шокам і мінімізації їх негативного впливу на економіку. Порівняно з традиційними підходами, що здебільшого зосереджуються на окремих елементах функціонування фінансової системи (ліквідності, платоспроможності, стійкості окремих інституцій тощо), запропоноване визначення має системний характер, охоплює взаємозв'язок макроекономічних і мікроекономічних чинників, спроможність банківського сектора підтримувати результативне функціонування фінансового ринку, нейтралізувати внутрішні й зовнішні ризики, зміцнювати довіру економічних агентів та підвищувати економічний потенціал країни;

- визначення дефініції «механізм управління фінансовою стійкістю банківських установ», котрий пропонується розуміти як комплексний і системний підхід, що охоплює сукупність інструментів, методів та заходів, які застосовуються центральним банком, регуляторами та самими банківськими установами з метою забезпечення стабільності, надійності та дієвої діяльності банківського сектора. На відміну від поширених підходів, що зосереджуються на окремих елементах чи процедурах управління, запропоноване визначення ґрунтується на інтегрованому підході, який поєднує роботу з фінансовими ризиками, підтримку довіри вкладників, ліквідності та капіталізації банків, а також безперервність функціонування платіжних систем;

- науково-теоретичні підходи до визначення сутності терміну «економічна безпека держави», під яким розуміється комплексний стан національної економіки, що забезпечує її захист від внутрішніх та зовнішніх

загроз, стабільний розвиток, фінансову стабільність, підтримку конкурентоспроможності та економічної незалежності, ефективне функціонування базових економічних структур, зміцнення соціально-економічної стабільності й стимулювання зростання рівня життя громадян. Порівняно з наявними теоретичними підходами, котрі зосереджуються переважно на захисній функції або окремих складових економічної безпеки, запропоноване визначення інтегрує фінансову стабільність як ключовий елемент комплексної економічної безпеки держави;

- методичні засади оцінювання фінансової стабільності банківської системи України. На відміну від традиційних підходів, що зосереджуються переважно на окремих показниках чи нормативних вимогах, у дослідженні здійснено порівняльний аналіз переваг і недоліків основних методів оцінювання та обґрунтовано доцільність застосування комплексного підходу, який інтегрує кількісні й якісні методи та індекс фінансового стресу, що забезпечує більш повну, збалансовану й об'єктивну оцінку фінансової стабільності банківського сектора;

- визначення дефініції «макропруденційна політика», під якою запропоновано розуміти цілісну систему заходів, органів реалізації та інструментів, спрямованих на забезпечення фінансової стабільності як головного елемента національної економічної безпеки за рахунок своєчасної ідентифікації та обмеження системних ризиків, здатних загрожувати стійкості банківського сектору і викликати негативні макроекономічні наслідки. На відміну від поширених у науці тлумачень, що здебільшого акцентують увагу на окремих регуляторних інструментах чи завданнях, запропоноване визначення враховує інтеграцію цілей, суб'єктів реалізації та механізмів впливу, що забезпечує більш комплексне розуміння ролі макропруденційної політики у зміцненні фінансової стабільності.

набули подальшого розвитку:

- теоретико-методологічні засади тлумачення терміну «фінансова стабільність банківської системи», під яким розуміється динамічний стан банківської системи, за якого центральний банк у взаємодії з банківськими установами та органами регулювання забезпечує надійність, безперервність і ефективність виконання ключових функцій банківської діяльності, зокрема фінансового посередництва, управління ризиками, платіжних розрахунків та кредитування економіки, підтримуючи високий рівень довіри учасників ринку, стійкість до внутрішніх і зовнішніх шоків та здатність оперативно відновлювати рівновагу і мінімізувати негативний вплив кризових явищ. На відміну від поширених трактувань, що здебільшого зводять фінансову стабільність до відсутності кризових проявів чи платоспроможності банків, запропоноване визначення інтегрує системну та функціональну стійкість, підкреслює здатність банків підтримувати якість послуг, оперативно адаптуватися до змін зовнішнього та внутрішнього середовища;

- теоретичне обґрунтування взаємозв'язку фінансової стабільності банківської системи, економічного розвитку та економічної безпеки держави шляхом формування концепції їх багатовекторної ланцюгової залежності. На

відміну від існуючих підходів, що розглядають ці категорії окремо, доведено циклічний характер їх взаємодії, у межах якого зміни стану банківської системи, динаміки економічного розвитку або рівня національної економічної безпеки безпосередньо впливають на інші ;

- теоретичні підходи до класифікації зовнішніх і внутрішніх чинників фінансової стабільності банківської системи, що охоплює як кількісні показники (капіталізація, ліквідність, кредитні ризики, прибутковість), так і якісні параметри (якість менеджменту, стратегія розвитку, інституційне середовище). На відміну від попередніх підходів, які переважно акцентували увагу на фінансово-економічних, організаційних і комерційних факторах, запропонована класифікація виділяє інноваційно-технологічні чинники, підкреслюючи значення нових продуктів і технологій, цифрових платформ та інструментів кіберзахисту, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності, клієнтоорієнтованості та стійкості банківської системи до сучасних ризиків;

- наукові засади формування системного підходу до удосконалення механізму управління фінансовою стабільністю банківської системи, що передбачає одночасне уточнення всіх його структурних елементів – принципів, функцій, об'єктів, суб'єктів, методів та інструментів. На відміну від існуючих підходів, які зосереджуються переважно на окремих складових або розглядають їх у відриві від системної взаємодії, запропоновано цілісну модель, де кожен компонент доповнює та підсилює інші, забезпечуючи узгоджене і безперервне управління фінансовою стабільністю навіть за умов динамічних змін фінансового середовища;

- теоретико-методичне обґрунтування комплексного впливу банківського сектору на економічну безпеку держави. На відміну від існуючих підходів, що зосереджуються переважно на фінансовій стійкості окремих банків або окремих регуляторних заходах, запропоновано системний підхід, який інтегрує зовнішні та внутрішні чинники, основні загрози нестабільності, а також комплекс заходів державного регулювання для зміцнення фінансової стабільності банківського сектору та підвищення рівня економічної безпеки держави;

- теоретико-методологічні засади Стратегії забезпечення фінансової стабільності банківської системи з урахуванням регіонального та воєнного контексту. На відміну від існуючих підходів, які переважно зосереджуються на загальнодержавному рівні регулювання або на окремих інструментах макропруденційної політики, запропонована модель поєднує державні та регіональні інструменти з урахуванням локальних ризиків і соціально-економічних особливостей розвитку, адаптує макропруденційну політику до специфіки воєнної економіки з інтеграцією моделей оцінювання фінансової стабільності, посиленням капітальних і ліквідних буферів, застосуванням стрес-тестування та сценарного аналізу, а також комплексного аналізу системних ризиків; її центральним елементом виступає координація дій банківських установ, територіальних управлінь НБУ та органів місцевого самоврядування.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Дисертаційна робота Чайковського Євгена Ярославовича на тему: «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави» має чітку, логічно побудовану структуру, яка відповідає вимогам до характеру та змісту наукових праць і дозволяє послідовно, у повному обсязі викласти основні теоретичні та практичні результати дослідження.

Якісний аналіз змісту дисертації свідчить про комплексне й системне вивчення автором проблемних питань досліджуваної теми. Автор продемонстрував уміння використовувати сучасну методологію наукових досліджень, ґрунтуючись на системному, міждисциплінарному, функціональному, процесному, факторному та структурному підходах.

Текстовий виклад результатів дослідження вдало доповнений графічними та табличними матеріалами. Основні наукові положення логічно та переконливо аргументовані, а в необхідних випадках підкріплені фактичними даними.

Залучення широкої бази літературних джерел, аналітичні оцінки здобувача, узагальнення фактологічних даних стали підґрунтям для обґрунтованості наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, викладених у дисертаційній роботі.

Наукові висновки та рекомендації відзначаються достовірністю, що забезпечена використанням чинного нормативно-правового поля, актуальних статистичних джерел та інформаційно-аналітичних систем. Висновки повністю відповідають задекларованим елементам наукової новизни та свідчать про високий рівень наукової зрілості дисертанта.

Практичне значення роботи

Дисертація має теоретико-прикладний характер, а тому її висновки та пропозиції можуть бути використані у:

- науково-дослідній діяльності – для подальшого вивчення додаткових аспектів та дослідження і пошуку нових напрямів зміцнення фінансової стабільності банківської системи України як чинника економічної безпеки держави;
- у нормативно-правовій діяльності – для удосконалення існуючих та формування нових законодавчих та інших нормативних актів у сфері монетарної та макропруденційної політик Національного банку України та діяльності банківських установ щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи України;
- у практичному середовищі – для розробки та впровадження стратегій фінансової стабільності банківської системи України на національному та регіональному рівнях.

Пропозиції, сформульовані у дисертації, використано при розробленні та викладанні професійно орієнтованих дисциплін для студентів освітніх програм за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» в Західноукраїнському національному університеті. Також дисертаційне

дослідження передано банківським установам для забезпечення стабільності банківської діяльності та органам місцевої влади.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора

Основні положення і висновки дисертації викладені у 42 наукових працях загальним, обсягом 25,074 д. а. (особисто автору належить 15,437 д. а.), з яких 16 статей в українських фахових виданнях з фінансів, банківської справи та страхування; одна стаття (у співавторстві) у періодичному науковому видання держави (Польща), яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, індексованому в міжнародних наукометричних базах; 3 підрозділи у 3 колективних монографіях (у співавторстві); 20 тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Монографії:

1. Chaykovskiy Ya., Chaykovskiy Ye. Payment cards as innovations in transport organizations services. Forming of the marketing mechanism of sustainable urban transport development on the principles of ecological logistics: Monograph. / [Sc. ed. by T.M. Borisova, G. L. Monastyrskiy]; lit. ed. by Lutsiv R.S.Ternopil: Osadtsa U.V., 2018. 176 p. P. 74-83. – 0,47 д.а. (Особистий внесок автора – 0,24 д.а.: обґрунтовано пропозиції щодо переходу від використання готівки до розвитку безготівкових розрахунків за транспортні послуги, які сприяли б скороченню обсягу готівкового обігу).

2. Луців Б., Чайковський Я., Луців П., Чайковський Є. Зелений банкінг в новій парадигмі зелених фінансів. Модерні фінанси: глобальні виклики і сучасні тренди. Монографія / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2024. 1011 с. С. 499–511. – 0,66 д.а. (Особистий внесок автора – 0,165 д.а.: розглянуто еколого відповідальна («зелена») банківська діяльність як формат сталого розвитку в контексті переходу у світі до моделі «зеленої» економіки).

3. Чайковський Є. Фінансова стабільність банківської системи: показник економічної безпеки держави. Модерні фінанси: глобальні виклики і національна безпека. Монографія Т. 1 / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2025. 800 с. С. 441–452. <https://doi.org/10.35774/book.2025.978-966-654-890-3.vol2>

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Монастирський Г. Л., Чайковський Я. І., Чайковська І. Я., Чайковський Є. Я. Напрями використання платіжних карток як інновації оплати послуг транспортних організацій. Економічний аналіз. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 143-154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28%284%29_21 – 1,07 д.а. (Особистий внесок автора – 0,26 д.а.: розкрито стратегічний напрям для розвитку безготівкових розрахунків у транспортній інфраструктурі через

використання платіжних безконтактних карток як інноваційного засобу оплати послуг транспортних організацій).

2. Чайковський Я.І., Чайковська І. Я., Чайковський Є. Я. Ефективність діяльності банківських установ в Україні. *Світ фінансів*. 2022. Випуск 3 (72). С. 127-140. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1539/1547> – 1,22 д.а. (Особистий внесок автора – 0,4 д.а.: обґрунтовано висновки щодо сучасного стану та ефективності діяльності банків в Україні).

3. Чайковський Я.І., Чайковська І. Я., Чайковський Є. Я. Нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності банківських установ в Україні. Економічний аналіз. Тернопіль, 2022. Том 33. № 3. С.160-170. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/2244> – 1,07 д.а. (Особистий внесок автора – 0,5 д.а.: обґрунтовано рекомендації з удосконалення державної підтримки розвитку інноваційної діяльності, зокрема банківських установ, в Україні).

4. Chaikovskiy Yaroslav, Chaikovskiy Yevhen Efficiency Of Functioning Of Banking Institutions In Ukraine. *Firma i rynek zeszyty naukowe zachodniopomorskiej szkoły biznesu*. 2022. Nr 2/62. S. 19-30. URL: https://www.zpsb.pl/wp-content/uploads/2022/12/FIR_20222_02_62.pdf?x42008 – 0,7 д.а. (Особистий внесок автора – 0,35 д.а.: проведено порівняльну оцінку кількісних та якісних тенденцій розвитку та аспектів діяльності українських та польських банків, визначено причини нестабільної ситуації в українській банківській системі та розроблено пропозиції щодо реформування банківського сектору в Україні з урахуванням досвіду Польщі.)

5. Луців Б., Дзюблюк О., Чайковський Я., Луців П., Чайковський Є. Роль зеленого банкінгу в забезпеченні цілей сталого економічного розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2024. №1(54). С. 23–36. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.54.2024.4250> – 1,33 д.а. (Особистий внесок автора – 0,26 д.а.: розглянуто еколого відповідальну («зелену») банківську діяльність як формат сталого розвитку в контексті переходу у світі до моделі «зеленої» економіки).

6. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Депозитні операції банків у забезпеченні фінансової стабільності банківської системи України в сучасних умовах. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2024. Том 34. № 1. С. 202-212. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.01.202> – 0,85 д.а. (Особистий внесок автора – 0,4 д.а.: досліджено зміни в структурі депозитів резидентів, залучених депозитними корпораціями, що дозволило зробити висновок про збільшення обсягів депозитів і припинення відпливу коштів з банківських рахунків, які вказують на стабільність у банківському секторі, та визначити комплекс заходів підвищення ефективності управління депозитним портфелем, який включає фінансові та маркетингові інструменти, у контексті фінансової нестабільності).

7. Чайковський Я.І., Чайковський Є. Я. Економічна суть фінансової стабільності банківської системи. *Світ фінансів*. 2024. Випуск 2 (79). С. 55-68. DOI:10.35774/SF2024.02.55 – 1,15 д.а. (Особистий внесок автора – 0,57 д.а.: розглянуто суть фінансової стабільності та стабільності банківської системи з

метою їх аналізу та розуміння. Запропоновано авторське визначення понять «фінансова стабільність» і «фінансова стабільність банківської системи» відповідно до функцій банківської системи. Розглянуто взаємозв'язок між фінансовою стабільністю та фінансовою стійкістю, зокрема у контексті банківської системи, і проведено їх аналіз).

8. Чайковський Є. Я. Фактори впливу на фінансову стабільність банків в Україні. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2024. Том 34. № 2. С. 141-157. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.141> (1,4 д.а.).

9. Чайковський Є. Я. Механізм управління та забезпечення фінансової стабільності банківської системи. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2024. Том 35. № 3. С. 384-393. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.384> (0,8 д.а.).

10. Чайковський Є. Вплив банківського сектору на економічну безпеку України: фактори, загрози та інструменти державного управління для їх мінімізації. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 4. С. 365-380. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.365> (1,38 д.а.).

11. Чайковський Є. Я. Фінансова стабільність банківської системи як індикатор ефективності економічної безпеки держави. *Інноваційна економіка*. 2024. № 4 (100). С. 261-269. DOI: 10.37332/2309-1533.2024.4.30 (**фахове наукометричне видання Index Copernicus**) (20 с., 0,95 д.а.).

12. Чайковський Є. Науково-методичні підходи до оцінювання рівня фінансової стабільності банківської системи. *Вісник Економіки*. 2025. № 1. С. 94-107. DOI: 10.35774/visnyk2025.01.094

13. Чайковський Я., Луців Б., Дзюблук О., Чайковський Є., Луців П. Банківське зелене кредитування як ключовий інструмент екологічної модернізації економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2025. Том 2 (61). С. 54-72. DOI: 10.55643/fcaptr.2.61.2025.4651 (**категорія «А», фахове наукометричне видання Scopus, Web of science**). – 1,8 д.а. (Особистий внесок автора – 0,36 д.а.: встановлено ключові відмінності між зеленими кредитами та кредитами, пов'язаними зі сталим розвитком; визначено переваги та обмеження зеленого кредитування для банківських установ; проаналізовано вплив зелених позик на діяльність банків та їхню роль у забезпеченні екологічної модернізації економіки.).

14. Чайковський Є. Я. Модель оцінювання та прогнозування фінансової стабільності банківської системи України. *Інноваційна економіка*. 2025. № 1 (101). С. 128-137. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.1.15> (**категорія «Б», фахове наукометричне видання Index Copernicus**) (1,02 д.а.).

15. Чайковський Є. Я. Оцінювання фінансової стабільності банківської системи на основі індикаторів фінансової стійкості та індексу фінансового стресу для підтримання економічної безпеки держави. *Світ фінансів*. 2025. Випуск 2. С. DOI: 10.35774/sf2025.02.122 (**фахове наукометричне видання Index Copernicus**) (1,0 д.а.).

16. Дзюблук О., Чайковський Є. Інформаційно-ентропійна модель забезпечення фінансової стабільності банківської системи України. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 3. С. 146-159. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.03.146> (**фахове наукометричне видання**

Index Copernicus) – 1,014 д.а. (Особистий внесок автора – 0,507 д.а.: обґрунтовано доцільність застосування інформаційно-ентропійної тривимірної структурно-логічної моделі для оцінювання фінансової стабільності банківської системи України; розроблена модель базується на співвідношенні між дестабілізуючими (Н) та стабілізуючими (J) чинниками, що дає змогу ефективно ідентифікувати ризики, прогнозувати потенційні кризові сценарії та формувати превентивні регуляторні заходи).

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Чайковський Є. Аналіз тенденцій розвитку та маркетинг у сфері транспортних послуг в Україні. Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту: актуальні проблеми та європейський досвід їх вирішення : зб. тез доп. I Всеукраїн. наук.-практ. конф. студ., аспір. та молодих вчен. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 19 квіт. 2018 р.] / редкол. : Г. Л. Монастирський, Т. М. Борисова, Н. Р. Іванечко, Є. Я. Чайковський; відп. за вип. Т. М. Борисова. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. С. 119-122. (0,2 д.а.) URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29049>

2. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Роль міжнародних фінансових організацій у фінансуванні інфраструктурних проектів щодо покращення автомобільних мереж. Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту: актуальні проблеми та європейський досвід х вирішення : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених з міжнародною участю (Тернопіль 24-25 жовтня 2019 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 146 с. С. 133-136. – 0,25 д.а. (Особистий внесок автора – 0,12 д.а.: розглянуто роль міжнародних фінансових організацій у фінансуванні інфраструктурних проектів, зокрема в галузі покращення автомобільних мереж, акцентуючи увагу на механізмах підтримки, умовах кредитування та їхньому впливі на економічний розвиток).

3. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Запровадження нових регуляторних вимог до небанківських фінансових установ. Фінансово-кредитні аспекти розвитку економіки України : збірник тез доповідей Всеукраїнської науково Інтернет-конференції (Тернопіль, 12 листопада 2019 року). Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 299 с. С. 291-294. – 0,25 д.а. (Особистий внесок автора – 0,12 д.а.: проведено аналіз запровадження нових регуляторних вимог до небанківських фінансових установ, зокрема в контексті підвищення прозорості, стабільності та захисту прав споживачів на фінансових ринка).

4. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Сучасні тенденції розвитку маркетингу в банківських установах України. Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту: актуальні проблеми та європейський досвід їх вирішення : збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених з міжнародною участю (Тернопіль, 19-20 травня 2020 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 340 с. С. 305-308. – 0,2 д.а. URL <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/37944> (Особистий внесок автора – 0,1

д.а.: досліджено сучасні тенденції розвитку маркетингу в банківських установах України, зокрема витрат на рекламу та маркетинг, активізацію рекламних кампаній, ефективність їх реалізації, а також вплив маркетингової політики на прибутковість банків на тлі економічних викликів).

5. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я., Борушак А. Стратегії інноваційної діяльності банків. 31 жовтня 2022 р. Матеріали L Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії». Збірник наукових праць. Переяслав, 2022. 242 с., С. 48-51. URL:

[http://conferences.neasmo.org.ua/uploads/conference/file/100/conference_31-](http://conferences.neasmo.org.ua/uploads/conference/file/100/conference_31-31.10.2022.pdf)

31.10.2022.pdf – 0,45 д.а. (Особистий внесок автора – 0,15 д.а.: розглянуто стратегії інноваційної діяльності банків, спрямовані на впровадження новітніх продуктів, послуг, технологій та бізнес-моделей для підвищення конкурентоспроможності та ефективності банківської діяльності в умовах глобальних економічних змін).

6. Чайковський Є. Я. Проблеми розвитку інновацій в банківських установах України. Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу: I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія (м. Кам'янець-Подільський, 01 лютого 2022 р.). Кам'янець-Подільський: НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». 2022. 394 с. С. 307-309. URL: [https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2022-](https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2022-04/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7_%D0%9A%D0%B0%D0%BC%27%D1%8F%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C-%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_01.02.2022.pdf)

04/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7_%D0%9A%D0%B0%D0%BC%27%D1%8F%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C-%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_01.02.2022.pdf

7. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Розвиток FinTech в Польщі. Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків : матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси : Навчально-наукове відділення ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 267 с. С. 155-157. – 0,3 д.а. (Особистий внесок автора – 0,1 д.а.: розглянуто розвиток FinTech у Польщі через призму регуляторного середовища, інвестиційної динаміки та впливу на банківську систему).

8. Чайковський Є. Я., Чайковський Я. І. Оцінка діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк» на ринку платіжних карток. Актуальні питання теорії і практики фінансового менеджменту, фінансових ринків, банківської справи та соціального забезпечення : збірник студентських наукових праць / відп. ред. О. В. Кнейслер. Вип. 1. Тернопіль : Вектор, 2022. 130 с. С. 110-113. – 0,2 д.а. (Особистий внесок автора – 0,1 д.а.: охарактеризовано діяльність ПАТ КБ «ПриватБанк» на ринку платіжних карток як лідера в інноваціях, високий рівень доступності послуг та широке впровадження безконтактних платежів, що забезпечує стабільне зростання клієнтської бази та зміцнення конкурентних позицій.).

9. Чайковський Є. Економічна сутність фінансової стабільності. Фінансове забезпечення сталого розвитку: збірник наукових праць кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету. Вип. 3. Т. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 293 с. С. 267-270. (0,2 д.а.). URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/49776>

10. Чайковський Є. Я., Чайковський Я. І. Ефективність функціонування банківської системи України в 2010–2021 рр. Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса-Острава, 6–7 квітня 2023 р.) / за ред. д-ра екон. наук, проф. Д.В. Завадської. Одеса-Острава: ОНЕУ-ЄПР, 2023. 232 с. С. 199-202. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16899269018966.pdf> – 0,2 д.а. (Особистий внесок автора – 0,1 д.а.: досліджено ефективність діяльності та концентрацію капіталу банківської системи України, обґрунтовано висновки щодо сучасного стану та ефективності діяльності банків в Україні).

11. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Шляхи удосконалення ефективності діяльності банківської системи України. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС: матеріали V всеук. наук.-практ. інтерн. конф. студ. аспір., молод. вчених і пров. фахів. Київ, КНЕУ. Дніпро: Середняк Т. К., 2023, 410 с. С. 160-163. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6dc048f6-50b1-492d-8c5e-4175875c5822/content> – 0,23 д.а. (Особистий внесок автора – 0,115 д.а.: проведено наліз ефективності діяльності банків України у розрізі груп банків відповідно до класифікації НБУ; досліджено обсяг непрацюючих кредитів (NPL) в українських банках).

12. Чайковський Є. Я. Вплив концентрації на ефективність функціонування банківської системи України. Збірник тез доповідей за матеріалами XX Міжнародної науковопрактичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації», (Тернопіль, 19 травня 2023 р.) . Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 1046 с. С. 629-633. URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/rmv/zb%D1%96rnik_rmv_23.pdf

13. Чайковський Є. Я. Діяльність банківських установ України в сучасних умовах. Актуальні питання теорії і практики фінансового менеджменту, фінансових ринків, банківської справи та соціального забезпечення: збірник студентських наукових праць / відп. ред. О. В. Кнейслер. Тернопіль: Вектор, 2023. Вип. 1. 319 с. С. 197-199. (3 с., 0,2 д.а.).

14. Чайковський Є. Я. Суть і значення фінансової стабільності банківської системи. Актуальні питання фінансової науки та практики: збірник наукових праць кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету. Вип. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 207 с. С.194-197. (0,29 д.а.).

15. Чайковський Є. Я. Зарубіжний досвід здійснення валютної політики для забезпечення фінансової стабільності банківської системи України.

Сучасні пріоритети розвитку науки та суспільства : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. : у 2-х т. [Вінниця, 11-12 квіт. 2024 р.] / за заг. ред. В. І. Мельник. Тернопіль : Крок, 2024. Т. 1, ч. 1. С. 217-220. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/51188> (0,28 д.а.).

16. Чайковський Є. Я. Чинники впливу на фінансову стабільність банківських установ в Україні. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів, молодих вчених і провідних фахівців. Київ, 16 квітня 2024 р. [Електронне видання]: Дніпро : Середняк Т. К., 2024, 376 с. С. 143-147. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/584e1632-bf8e-4b68-aef8-2289718a9001> (0,23 д.а.).

17. Чайковський Є. Я. Фінансові стратегії у забезпеченні функціонування банківських установ в Україні. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки : матер. 6-ої міжнар. наук.-практ. конференції (Чернівці, 18 квітня 2024 р.). Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 440 с. С. 246-249. URL: https://drive.usercontent.google.com/u/0/uc?id=18iFc3xkgav0paX8cz2S8K_Jku3HI DE4s&export=download (0,3 д.а.).

18. Чайковський Є. Я. Вплив інноваційного потенціалу на фінансову стабільність, ефективність і конкурентоздатність банківської установи. Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (20 червня 2024 р., м. Хмельницький – м. Херсон). Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. 370 с. С. 132-136. (0,3 д.а.) URL: https://kntu.net.ua/ukr/content/download/117218/657389/file/Financial_Instruments_for_Sustainable_State_Development_in_the_Conditions.pdf (0,21 д.а.).

19. Дзюблук О. В., Чайковський Є. Я. Вплив банківського сектору на економічну безпеку України. Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (20 листопада 2024 р., м. Херсон – м. Хмельницький) Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. 453 с. С. 253-256. URL: https://kntu.net.ua/ukr/content/download/119335/668156/file/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A_%D0%A2%D0%95%D0%97_%D0%94%D0%9E%D0%9F%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%94%D0%95%D0%99_20_%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%B0_2024.pdf – 0,22 д.а. (Особистий внесок автора – 0,11 д.а.: охарактеризовано вплив банківського сектору на економічну безпеку України, зокрема, його роль у забезпеченні фінансової стабільності, підтримці макроекономічної рівноваги, стимулюванні інвестицій та сприянні сталому розвитку економіки, а також взаємозв'язок між стійкістю банківської системи та загальною економічною безпекою країни).

20. Чайковський Є. Я., Дзюблук О. В. Модель управління фінансовою стабільністю банківської системи України на основі прогностичних оцінок. Адаптація до глобальних змін та викликів в економіці, туризмі, рекреації та

захисті докільця: 2025 рік: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів і молодих вчених, 8-9 травня 2025 р. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2025. 520 с. С. 154-157. URL: https://drive.google.com/file/d/1XaZMx5O1ZQ1gJ3eRS_0UZOXlySSD8nvS/view (4 с., 0,1/0,2 д.а.).

21. Чайковський Є. Я. Розвиток кредитування як чинник зміцнення фінансової стабільності банків та економічної безпеки України. Новітні тренди розвитку страхового ринку: синергія інновацій та фінансової безпеки: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Київ, 15 травня 2025 р. [Електронний ресурс]. Київ, КНЕУ, 2025. 280 с. С. 274-277. URL:

https://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/2024kbss/ZBD086D0A0NIK_mater_VII_MD196zhnar_konferen_15_05_25_.pdf (0,21 д.а.).

22. Чайковський Є. Я. Маркетингові стратегії продажу роздрібних банківських продуктів як чинник фінансової стабільності банківської системи України. Фінанси та облік в умовах глобальної невизначеності та безпекових ризиків: збірн. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студ. і молод. вчених (м. Тернопіль, 27 трав. 2025 р.). Ч. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2025. 639 с. С. 510–512 (0,2 д.а.).

23. Чайковський Є. Я. Моделювання фінансової стабільності банківської системи України на основі інформаційно-ентропійних методів. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС [Електронний ресурс] : матеріали VII всеукр. наук.-практ. інтерн. конф. студ. аспір., молод. вчених і пров. фахів. Київ, КНЕУ. 2025. 348 с. С. 333-336. (0,2 д.а.).

Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень в системі «StrikePiagiarism». За результатами перевірки, виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що дисертаційна робота Чайковського Євгена Ярославовича на тему: «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави», відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації

Дисертаційне дослідження виконане і обговорене на кафедрі фінансів імені С.І. Юрія Західноукраїнського національного університету. Положення і висновки дисертації обговорювались на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях: «Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту: актуальні проблеми та європейський досвід їх вирішення» (Тернопіль, 2018 р.), «Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту: актуальні проблеми та європейський досвід їх вирішення» (Тернопіль, 2020 р.), «Взаємодія фінансово-банківського та реального секторів у процесі забезпечення сталого економічного зростання», (Тернопіль, 2020 р.), «Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та

міжнародний вимір» (Тернопіль, 2021 р.), «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» (Переяслав, 2022 р.), «Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу» (Кам'янець-Подільський, 2022 р.), «Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків» (Черкаси, 2022 р.), «Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації» (Одеса-Острава, 2023 р.), «Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС» (Київ, 2023 р.), «Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна візія та виклики глобалізації» (Тернопіль, 2023 р.), «Сучасні пріоритети розвитку науки та суспільства» (Вінниця, 2024 р.), «Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС» (Київ, 2024 р.), «Фінансові інструменти сталого розвитку економіки» (Чернівці, 2024 р.), «Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації» (Хмельницький, Херсон, 2024 р.), «Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції» (Херсон, Хмельницький, 2024 р.), «Адаптація до глобальних змін та викликів в економіці, туризмі, рекреації та захисті довкілля» (Івано-Франківськ, 2025 р.), «Новітні тренди розвитку страхового ринку: синергія інновацій та фінансової безпеки» (Київ, 2025 р.), «Фінанси та облік в умовах глобальної невизначеності та безпекових ризиків» (Тернопіль, 2025 р.), «Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС» (Київ, 2025 р.).

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертація написана діловою українською мовою. Стил подачі матеріалу дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій характеризується системністю, науковістю, логічністю, інформаційною насиченістю, якістю, стилістю та забезпечує легкість і доступність сприйняття матеріалу.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту

Враховуючи актуальність теми дисертації, обґрунтованість отриманих результатів, наукову новизну і практичне значення виконаних досліджень, повноту викладення матеріалів дисертації в наукових працях, що відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44 (зі змінами від 21.03.2022 р. № 341) та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ЗУНУ, структурний підрозділ рекомендує подати дисертаційну роботу Чайковського Євгена Ярославовича на тему: «Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави», на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування» до захисту в разову спеціалізовану раду.

У результаті розгляду дисертації Чайковського Євгена Ярославовича та повноти публікації основних результатів дослідження:

УХВАЛИЛИ:

1. Пропонувати Вченій раді університету такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова разової спеціалізованої вченої ради
доктор економічних наук, професор, Сидорович Олена Юріївна,
професор кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор, Стецько Микола Васильович,
професор кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу
Західноукраїнського національного університету;

кандидат економічних наук, доцент, Сенів Богдан Григорович, доцент
кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу Західноукраїнського
національного університету.

Опоненти:

доктор економічних наук, професор, Пшик Богдан Іванович, професор
кафедри фінансових технологій та консалтингу, Львівський національний
університет імені Івана Франка;

кандидат економічних наук, доцент, Кретов Дмитро Юрійович, доцент
кафедри банківської справи Одеського національного економічного
університету.

2. Рекомендувати новоствореній разовій спеціалізованій вченій раді
прийняти дисертаційну роботу Чайковського Євгена Ярославовича на тему:
«Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної
безпеки держави», до захисту.

Головуюча на засіданні

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів ім. С.І. Юрія

Ольга КИРИЛЕНКО